

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

227

PREȚUL 1 LEU

VLADIMIR COLIN

BROASCA

VLADIMIR COLIN

BROASCA

Coperta — desen: VICTOR WEGEMANN

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
EDITATĂ
DE REVISTA
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

Anul X — Nr. 227 — 1 mai 1964

VLADIMIR COLIN

BROASCA

Cînd mă gîndesc la vara aceea şi mă întreb cum a fost cu putinţă să trec cu vederea peste cele ce se întîmplau zilnic lîngă mine îmi răspund că insolitul nu-şi află locul printre coordonatele existenţei mele. Sînt un statistician înnăscut, om al realităţii cuceritoare. Educat în respectul acestei realităţi, caut în ea explicaţia raţională a fenomenelor cu care vin în contact, ceea ce mi se pare logic şi firesc. Numai că neprevăzutul m-a găsit, de aceea, descoperit. De cum a pătruns în mediul meu m-am grăbit să-i fac faţă, alcătuind un lanţ de raţionamente valabile pentru tot ce rutina vieţii mele a ştiut să acumuleze şi a cărui singură slăbiciune consta într-o neconcordanţă fundamentală cu natura deosebită a fenomenului. Căci insolitul scapă din plasa judecăţilor cotidiene, aşa cum primejdia nu se lasă conjurată de ingeniozitatea struţului care-şi ascunde capul în nisip. La un moment dat, fireşte, orbirea nu mai e cu putinţă. În vara aceea, de pildă, am renunţat la autoliniştirea cu ajutorul unor subterfugii considerate pînă atunci perfect raţionale, în ziua cînd frunzele nucului s-au înroşit în iulie, iar micile lui fructe, abia formate, au început să iradieze lumini purpurii.

Dar ştiu acum că totul începuse cu o lună mai devreme, încă pe cînd Ioana se juca singură în grădină. Eu plecasem în zori către locul pe care mi-l alesesem pe malul Dunării, acolo unde trunchiul unei sălcii căzute îmi îngăduia să arunc undiţa mai departe, şi nu-mi amintesc să fi înregistrat nimic neobişnuit. După munca de un an de zile într-un birou capitonat cu dosare şi tapisat cu diagrame, mă lăsam furat de imaginile vacanţei. Cîte un şlep luneca somnoros la uriaşă depărtare de uliul ce se rotea pe cerul transparent, soarele încălzea pămîntul,

din care urca dulceagul miros al verii, în vreme ce, destrămat în liniștea apei, urmăream fără pasiune legănarea jucăușă a plutei. Nici o presimțire nu m-a avertizat că nu voi mai trăi multe asemenea pașnice zile.

Cînd soarele s-a ridicat binișor, mi-am strîns undița. Cum nu-mi propusesem să prind mai mulți pești decît știam că pot prinde, m-am îndreptat cu inima ușoară către casă, legănînd cele cîteva mărunte vietăți argintii care mai tresăreau în minciog și pe care le destinam pisicii gazdei. Eram toropit de soare și abia așteptam să mă lungesc în răcoarea odăii pe care o închiriasem. De-a lungul gardurilor de nuiele mărginind malul am lunecat încet, bucurîndu-mă de oboseala răspîndită în mine ca o apă densă, și am intrat pe portița grădinii dînd către Dunăre, așa cum privesc toate grădinile din Solzosu, cătun ce pare trecut printr-un laminor și ale cărui case puține se înșiră între Dunăre și șosea.

În grădină, Ioana m-a întîmpinat plîngînd. N-a avut parte de mîngîierile maică-si, moartă cînd i-a dat viață și, ca și cum nenorocirea abătută atunci asupra noastră ar fi însemnat-o pentru totdeauna, a vădit încă din primii ani o neobișnuită maturitate. E o fetiță smeadă, cu fața prelungă, încadrată de torsadele cozilor negre. Tăcută, privește gînditor de parcă ar cîntări lumea și oamenii, dar e cuprinsă uneori de izbucniri de veselie care mă înspăimîntă. Atunci sare ca o minge și rîde, aparent fără pricină. Doctorii mi-au spus că e o veselie de „compensare". Altminteri, gravă, se mișcă puțin, deși e îndatoritoare și gata să împlinească orice rugăminte căreia îi pricepe rostul. Împotriva convingerilor ei însă, nimeni n-o poate hotărî să ridice un deget.

Un asemenea copil plînge rar. De aceea, m-au înspăimîntat lacrimile cu care m-a întîmpinat în dimineața cînd mă înapoiam liniștit de la pescuit.

— Ce s-a întîmplat ? am strigat, zvîrlind minciogul cu undița și repezindu-mă s-o iau în brațe.

— Broasca ! a îngăimat, printre hohote. O broască rea...

— Care broască ?

— Una roșie ! O broască rea... Am vrut să ne jucăm împreună. Am luat-o în mînă... dar ea m-a înțepat...

Și mi-a întins mîna dreaptă. Palma și pielea degetelor erau într-adevăr roșii, ca urzicate.

— Unde e broasca? am întrebat.

— Am aruncat-o în groapă. Drept pedeapsă...

N-am mai stat să întreb în ce groapă o zvîrlise și, ca un orășean care auzise ceva despre existența unor broaște rîioase, am luat-o în casă și i-am dezinfectat palma cu alcool, după care am uns-o cu o alifie. Se plîngea de mîncărimi și toată ziua am văzut-o frecîndu-și palma și pielea gingașă a degetelor. Cînd s-a culcat, a lăsat să-i atîrne brațul drept, ca și cum n-ar fi putut răbda ca palma să-i atingă cearșaful sau fața de pernă. De cîteva ori mi s-a părut că vorbește prin somn, dar n-am fost sigur că rostise într-adevăr cuvintele „broasca roșie". Ea, care doarme cu liniștea obiectelor, s-a zvîrcolit într-una și a trecut anevoie noaptea.

— Ce-ai visat? am întrebat-o, de aceea, dimineața.

Nepăsătoare, a ridicat din umeri:

— Am uitat!

Deși încă roșie, palma n-o mai supăra. Cînd am ieșit în grădină, Ioana părea cea dintotdeauna, așa că am întrebat dacă-și amintea că zvîrlise ceva cu o zi înainte.

— Sigur, a spus. O broască rea.

— Unde ai zvîrlit-o?

Lăsîndu-mi privirile să lunece peste straturile de legume și flori, mi-am adus aminte că gazda noastră săpase într-adevăr cu două zile înainte niște gropi puțin adînci, în care voia să planteze nu mai știu ce. Acum gropile erau astupate. Ioana a făcut cîțiva pași printre straturi, s-a repezit într-o direcție, într-alta, apoi a șovăit, mărturisind:

— Nu mai știu...

— Și broasca era chiar roșie, roșie?

— Da, a spus Ioana. Și n-avea picioare!

Am privit-o mirat.

— Cum așa, n-avea picioare?

— Bine. N-avea! Și făcea uite-așa, uite-așa...

Lipindu-și palmele, a început să le depărteze și să le apropie ritmic, încercînd să sugereze palpitarea ciudatei viețăți.

— Prostii ! am spus. Nu există broaşte fără picioare. Pesemne că n-ai apucat să le vezi...

De astă dată m-a privit lung şi a zîmbit cu îngăduinţă.

— Am văzut-o bine, tăticule. Am luat-o şi în mînă. Era roşie.

Şi s-a uitat la palma iritată de atingerea pielii rîioase a animalului. Fireşte, eram intrigat. Dar nu acordam prea multă încredere observaţiilor unei fetiţe de şase ani, care avusese pînă atunci prilejul să vadă o broască mai degrabă în cărţile cu poze. N-aveam însă nimic de făcut şi cred că mai mult din pricina asta am prelungit cu încă o clipă discuţia.

— Şi cum avea pielea ? am reluat deci, cam în zeflemea.

A răspuns îndată, fără să stea pe gînduri :

— Netedă. Ca o minge roşie.

Edificat, am rîs de-a binelea şi am schimbat vorba. Nu era pentru prima oară cînd mă încredinţam de puterea imaginaţiei copiilor. Mi-am amintit că la ultima aniversare a Ioanei am intrat pe neaşteptate în odaia ei, plină de prichindei, pe care i-am surprins strînşi roată în jurul unui scaun răsturnat.

— Sst, mi-a şoptit Ioana, întorcînd către mine o fetişoară schimonosită de groază. Să nu-l trezeşti !

Scaunul era un leu adormit...

Cam de aceeaşi natură trebuie să fi fost şi broasca roşie, mi-am spus şi, luînd-o de mînă, am pornit amîndoi la plimbare. Mergeam ca doi oameni mari, schimbînd arar cîte o vorbă şi mulţumindu-ne să admirăm mai mult în tăcere, căci Ioana simte cînd n-am chef să mă las copleşit de cascada întrebărilor şi ştie să respecte tăcerea. Ne-am plimbat cu barca pe Dunăre, am făcut o baie şi ne-am întors acasă. Ziua a trecut fără incidente.

Dar a doua zi am fost martorul unei întîmplări care m-a pus pe gînduri. Îmi luasem o carte şi mă instalasem sub coroana nucului crescut într-un colţ al grădinii, în vreme ce Ioana juca „urma scapă turma“ cu ţîncii gazdei şi cu alţi copii din vecini. În atmosfera calmă a vacanţei, strigătele şi rîsetele lor nu mă supărau, dimpotrivă, mi se păreau odihnitoare, şi cred că am aţipit chiar, cu cartea pe genunchi. Cînd am deschis ochii am văzut că,

lipită cu tot trupul de trunchiul nucului, Ioana „se făcea“. Își vîrîse fața în îndoitura brațului stîng, în vreme ce brațul drept îi atîrna moale, cu palma răsucită în afară. Țin minte că am observat roșeața pielii și că m-a mirat persistența iritației, de care, din fericire, nu se mai plîngea.

— Gata ? a strigat Ioana, fără să-și ridice capul.

A mai așteptat o clipă și, neprimind răspuns din partea tovarășilor de joacă grijulii să nu-și trădeze pozițiile, s-a întors cu spatele către nuc. Apoi, spre marea mea mirare, am auzit-o strigînd :

— Marioara ! După salcia de lîngă gard, un, doi, trei... Ghiță ! După cotețul porcului, un, doi, trei... Vasile ! Cocoțat în măr, un, doi, trei...

Și așa, pe rînd, a numit ascunzătorile în care ceilalți se pitiseră. Unul cîte unul, copiii ieșeau acum la vedere și se apropiau de noi, privind pe sub sprîncene. Înțelegeam că se sfiesc din pricina mea, dar că, dacă n-aș fi fost de față, ar fi contestat jocul. Era limpede că Ioana nu „se făcuse“ cinstit. Mi-am vîrît nasul în carte, prefăcîndu-mă că nu observasem nimic. Ioana era surexcitată, veselă și mîndră că descoperise toate ascunzătorile fără să schițeze măcar gestul de a-i căuta pe cei ce se străduiseră s-o deruteze.

— Cine „se face“ acum ? a întrebat, dar nimeni nu i-a răspuns.

Mutîndu-se de pe un picior pe altul, toți o priveau neprietenos.

— Eu nu mă mai joc, a îndrăznit Ghiță, unul scurt și îndesat.

Apoi, trăgîndu-și hotărît nasul, s-a răsucit pe călcîie și a pornit către poartă.

— Nici eu, a spus Marioara.

Dezamăgită, Ioana îi privea cu aerul că nu înțelege, ceea ce m-a mîhnit îndeosebi.

— De ce ? a strigat. E încă devreme...

Dar, tăcuți, copiii se depărtau încet. Apoi o luară la goană, și curînd le auzirăm glasurile de cealaltă parte a gardului de nuiele.

Eram supărat și mîhnit. Aveam o încredere deplină în fetița mea și iată că o surprinsesem trișînd, mai mult,

prefăcîndu-se a nu înțelege că toți îi descoperiseră înșelătoria. N-am vrut să mă amestec în joaca lor, dar simțeam că acum trebuia să lămuresc lucrurile. Cred că glasul mi-a tremurat puțin cînd am întrebat :

— De ce ai făcut una ca asta ?

A întors către mine o față deznădăjduită.

— Dar ce-am făcut ? De ce s-au supărat ?

— Înțelegi, prin urmare, că s-au supărat...

— De ce ? Doar n-am făcut nimic rău !

Am tăcut o clipă. Apoi i-am întins mîna.

— Ioana, vino-ncoa. Așa. Uită-te în ochii mei.

S-a uitat. Mi-a răbdat privirile, apoi s-a înroșit și și-a dus degetele la buze.

— Cum ?... Crezi că eu... ? Și ei... ?

Își juca atît de bine rolul încît, dacă n-aș fi fost de față la joaca lor, aș fi jurat că fusese învinuită pe nedrept. Ochii i se umpluseră de lacrimi. Apoi am simțit-o îndîrjindu-se și tot sîngele i-a fugit din obraji.

— Să le fie rușine ! a strigat. I-am găsit repede și s-au supărat.

Deși nu-mi venea lesne, am hotărît să-mi păstrez calmul și i-am vorbit rar și apăsat :

— Nu s-au supărat pentru că i-ai găsit. S-au supărat pentru că te-ai uitat și ai văzut unde s-au ascuns.

— Nu-i adevărat !

— Nu ? Cum de ai știut unde se pitise fiecare ?

Atunci am văzut-o descumpănită. Oricît de curios ar părea, am avut impresia că se întreabă și ea cum îi descoperise atît de repede.

— Nu știu, a șoptit. Am știut. M-am întors și am știut.

Mi-a fost cu neputință să scot altceva de la ea. Nu s-a învoit în ruptul capului să recunoască o vină evidentă și, cu atît mai puțin, să le-o mărturisească și tovarășilor de joacă. Ceea ce nu părea decît o greșeală copilărească devenea dovada unui caracter rău, așa că am pedepsit-o, neîngăduindu-i să se plimbe cu mine a doua zi. Pentru Ioana, pedeapsa era suficientă. Dar cum copiii se ceartă și se împacă ascultînd de legile lor, am găsit-o la întoarcere jucîndu-se cu cei cărora socoteam că are a le cere iertare. O făcuse, poate ? Nu păreau să-i poarte pică,

deşi pe mine intîmplarea mă tulburase, zdruncinîndu-mi încrederea în propriul meu copil.

Au urmat zile calme, cînd n-am avut de înregistrat decît surpriza de a descoperi că iarba şi frunzele de păpădie de pe o mică porţiune a grădinii îşi schimbaseră culoarea. Lîngă ele vegetaţia era verde, dar pe o jumătate de metru pătrat, mai exact înăuntrul unui cerc cu raza de o jumătate de metru, iarba și frunzele se înroşiseră. N-aş fi dat probabil atenţie faptului dacă nu m-ar fi izbit natura neobișnuită a culorii. Îmi amintesc că mi-am întrebat gazda dacă nu cumva răsturnase acolo vreo oală cu vopsea, dar omul se arătă şi el intrigat. Nu am alt cuvînt decît roşu pentru a numi culoarea pe care o căpătaseră frunzele și iarba, deşi ştiu că nu era ceea ce sîntem obişnuiţi să recunoaştem ca atare. Nici una dintre nuanţele familiare ale culorii nu se potrivea tonalităţii de roşu ivită acolo, în grădină. Veţi înțelege ceva din precizarea că roşul acela părea să conţină încă cel puţin trei culori, absolut nedetectabile în gama de roşu ? Albul, negrul și o culoare nedefinită, poate vînătă. Compusul era, și nu era, roșu. Mi-am spus că un copil vărsase probabil acolo o sticlă de cerneală care, în amestec cu pămîntul și atacînd clorofila, dăduse naştere uimitoarei combinaţii de culori. Apoi, fără a-mi mai bate capul, am plecat la pescuit.

La întoarcere am descoperit-o pe Ioana culcată lîngă pata roșie, peste care îşi plimba într-una palma, ca și cum ar fi mîngîiat locul. Absorbită de jocul ininteligibil, nu m-a observat și am putut-o privi o vreme, descoperind cu mirare expresia de duioşie îngîndurată cu care mîngîia iarba.

— Ce faci acolo ? am întrebat-o fără a ridica glasul, ca să n-o sperii.

A tresărit totuşi și şi-a ascuns palma la spate.

— Ştii ? Poate că nu era rea, a spus.

— Cine ?

Și-a întors privirile către pata roșie și a șoptit, abia auzit :

— Broasca...

Abia atunci am făcut legătura dintre culori și, cu un simțămînt neplăcut pe care n-am încercat să-l definesc, am întrebat-o :

— Vrei să spui că tu... aici ai aruncat-o ?

— Poate că era o fată fermecată, a rostit cu un firicel de glas în care tremura o căință fără margini. S-a speriat cînd am luat-o în mînă. Și s-a apărat...

— Dar ai căutat o dată și n-ai mai găsit locul !

— Nu...

— Și acum numai pentru că iarba s-a înroșit... ?

A întors către mine o față deznădăjduită și am văzut că-i tremurau buzele.

— Cred că n-am făcut bine...

Vacanța aceea, era limpede, nu-i pria. Ceva îmi sensibilizase fetița, făcînd-o să-și piardă echilibrul, calmul, pe care i-l admiram.

— Ești mică și prostuță, am spus, aplecîndu-mă și ridicînd-o. Iar ca dovadă, uite, o să săpăm aici și o să vezi că nu găsim nici o broască !

Ca o zvîrlugă mi-a țîșnit din brațe și a alergat către magazia în care știa că se păstrează uneltele. Urmărind-o cu privirea, mă întrebam ce mă îndemnase să-i fac neașteptata propunere și mi-am dat seama că simțeam nevoia să verific povestea broaștei roșii. „Uite cum se prostește omul !" — mi-am spus, fără convingere. Apoi am luat din mîna Ioanei sapa și m-am pus pe treabă. N-am găsit, firește, nimic, dar în pămîntul negru, ca oricare pămînt, rădăcinile plantelor erau roșii.

— Ai văzut ? am întrebat-o pe Ioana, astupînd groapa. Hai să ne spălăm pe mîini și să nu ne mai gîndim la broaște fermecate !

Tăcută, a ridicat o păpădie pe care nu apucasem s-o replantez, așa cum făcusem cu celelalte și cu smocurile de iarbă. De la rădăcină și pînă la floare, era toată roșie. Am intrat în casă și Ioana a pus păpădia într-un pahar cu apă, așezat pe o laviță de lîngă patul ei. Nici la masă și nici după aceea n-am mai vorbit despre broasca îngropată, dar am surprins-o de mai multe ori privind floarea, cu o curiozitate parcă temătoare. Știam că eroii poveștilor pe care le citea trăiau după moarte în plantele crescute pe mormintele lor și nu mă îndoiam că

astepta să desluşească vreun semn al metamorfozării broaştei în păpădia din paharul de pe laviţă. Ca să n-o tulbur degeaba nu i-am mai spus însă nimic şi m-am prefăcut că nu-i înţeleg privirile.

În noaptea aceea am avut un vis ciudat. Adormisem pesemne în gînd cu poveştile, pentru că am văzut cum din palma Ioanei ţîşneau nişte văpăi roşii, care oscilau neîntrerupt, tremurînd. Săltau brusc şi îndată, ca înspăimîntate de avîntul cu care porniseră, se retrăgeau pentru a se repezi iarăşi, într-un elan lipsit de vigoare. Şi deodată am văzut că şi din floarea de păpădie de la căpătîiul ei pornesc, înălţîndu-se şi coborînd într-un joc şovăitor, aceleaşi licăriri purpurii. Intensitatea fluxului a crescut treptat şi razele au înaintat, pîlpîind din amîndouă părţile ca nişte degete luminoase care se căutau, apoi au alcătuit un pod incandescent. Şi s-au unit.

Îmi amintesc sentimentul bizar cu care am privit imponderabila punte ce lega în bezna încăperii palma Ioanei de floarea din pahar. Dacă mă gîndesc bine, nu era numai mirare, ci şi simţămîntul complex al detectării unei anomalii care, ciudat, nu trezea în mine oroare. Mă miram de ceea ce vedeam, dar înţelegeam că era efectul poveştilor la care mă gîndisem înainte de a adormi şi — nu ştiu cum să spun — aş fi dorit să contribui la consolidarea fragilei legături luminoase, boltită ca un minuscul curcubeu sub tavanul scund. E poate curios, dar nu încercam nici un fel de spaimă, ci resimţeam, dimpotrivă, regretul neputinţei de a participa la strania comuniune şi o admiraţie pe deplin conştientă.

Dimineaţa, de cum s-a trezit, Ioana mi-a cerut „ceva alb, care se mănîncă". Dar copiii formulează ades dorinţe ciudate, aşa că nu i-am dat atenţie. După un timp, ca şi cum s-ar fi gîndit mai bine, a precizat că vrea o bucată de zahăr.

— Aşteaptă să-ţi bei laptele, am spus.

— Dar nu-i pentru mine! Vreau să i-l dau păpădiei, în apă...

Veţi spune că sînt lipsit de imaginaţie; n-am stabilit însă nici o legătură între cuvintele ei şi visul, sau ceea ce mai consideram încă drept visul din noaptea trecută. De altfel, de visat visasem eu, iar cuvintele Ioanei nu

puteau avea nici o legătură cu ceea ce mi se năzărise în somn.

— Ce ţi-a venit ? m-am mulţumit să întreb, fără să bag de seamă că avea să răspundă aşa cum mi-a mai răspuns şi cînd o întrebasem cum de ştiuse unde se ascunseseră copiii cu care se juca :

— Aşa... M-am uitat la ea şi am ştiut !

Zona plantelor roşii se întindea în grădină şi gazda noastră mi-a arătat că pînă şi albele flori ale reginei-nopţii se împurpuraseră. Cînd s-au deschis pe seară mi s-a părut că deveniseră strălucitoare, că iradiau o palidă lumină roşie. Poate din pricina nuanţei lui neobişnuite n-am socotit niciodată că roşul acela e sinistru, de asociat cu culoarea sîngelui, de pildă. Ca în visul meu, sugera mai degrabă noţiunea de feerie, cu toată frumuseţea excesivă şi nefamiliară pe care o presupune. Erau feerice florile incandescente împodobite cu frunze roşii, pe tulpini roşii crescute printre ştergarele de iarbă roşie. Feerice, deci tulburătoare.

Pescarul la care şedeam în gazdă şoptea că nu-i lucru curat şi eram nevoit să-i dau dreptate. Vorbeam cu glas scăzut, aşa cum se vorbeşte în locurile ce inspiră teamă sau respect, cînd ceva a fîlfîit moale peste capetele noastre. Ioana a scos un ţipăt.

— Un liliac, a spus gazda.

Am văzut uluit că Ioana îşi ridică palma dreaptă, cu gestul pe care-l facem cînd vrem să controlăm dacă plouă. Apoi a rostit cît se poate de firesc :

— Nu, nene. Trei lilieci !

Omul a rîs îngăduitor, dar a fost prima dată înaintea înroşirii nucului cînd mi-am dat hotărît seama că ceva se întîmplase. Am intrat repede în casă şi am privit cu luare-aminte palma fetiţei mele. Palma avea temperatura celeilalte palme, a celei normale. Culoarea ei însă era culoarea pe care abia o admirasem în grădină.

Am stins lampa.

— Cîte degete am aici ? am întrebat cu glasul sugrumat, ridicînd o mînă şi îndoind degetul mic.

Am simţit cum îşi ridică şi ea mîna dreaptă, întorcîndu-şi palma către mine. Glasul Ioanei a răsunat firesc, liniştit :

— Patru.

Tremurînd, am repetat experienţa de cîteva ori, dar încercările n-au făcut decît să confirme ceea ce ştiam: Ioana vedea cu palma mîinii drepte.

— E un joc nou? a întrebat de la o vreme. De unde-l ştii?

— Un joc nou, da, am bîlbîit.

Curînd mi-am dat seama că vede şi prin lucruri, dar numai dacă erau făcute din materie organică. Vedea prin tăblia de lemn a patului, prin pătura de lînă, prin pielea pantofului, dar nu distingea pîinea aflată într-o cutie de tablă. Şi, în tot timpul cît au durat experienţele la care am supus-o, am simţit ciudata strălucire roşie a păpădiei din paharul de pe laviţă, ca o tăcută şi atentă prezenţă.

Nu mai e nevoie să arăt cît eram de tulburat. Nu puteam dormi şi n-aveam cu cine să mă sfătuiesc. Ceva se petrecuse, dar nu înţelegeam nimic şi, dacă făceam totuşi un efort de înţelegere, ajungeam la explicaţiile naive ale basmelor Ioanei. Încercam să mă conving că mă înşelasem, fără să pot acorda o clipă crezare unei asemenea absurde ipoteze. Ceva se întîmplase, cu siguranţă că se întîmplase, dar nu ştiam ce şi nu puteam întreprinde absolut nimic. În cele din urmă, istovit, am aţipit către ziuă.

Cînd am ieşit din casă am găsit nucul roşu, de la tulpină şi pînă la nucile abia rotunjite. Vegetaţia de pe o jumătate din suprafaţa grădinii îşi schimbase culoarea, şi gazda scotea din pămînt rădăcini de ţelină şi de păstîrnac, care păreau sfecle şi morcovi şi pe care se temea să le mănînce. Dacă pînă atunci ciudăţeniile din grădină atrăseseră mai mult copiii şi stîrniseră comentariile babelor, de astă dată autorităţile interveniră. Se perindară prin grădină oameni de la sfat, apoi de la raion şi regiune. Apărură reporteri ai presei centrale şi, într-o dimineaţă, un omuleţ care se prezentă drept profesorul Cornea de la Institutul de biologie al Academiei. Ceea ce ziarele numiră curînd „Evenimentele de la Solzosu" intră, din punctul de vedere al receptării şi interpretării faptelor, într-o nouă fază.

De astă dată știam. Destul de puțin, firește, dar neliniștea mea cu privire la Ioana nu se mai putea mulțumi cu jumătăți de explicații. I-am spus asta profesorului, care se mutase lîngă casa noastră și care întocmi în cea dintîi seară un bilanț.

— Trebuie să credem că Ioana a văzut într-adevăr ceva, că a ținut acel ceva în palmă, căpătînd însușiri miraculoase dacă le raportăm la scara însușirilor umane, mai mult, ale însușirilor faunei cunoscute, în genere. Bun... Acum, ce era ? O ființă ? Un obiect ?... Greu de spus. Ar trebui să recuperăm broasca roșie, ceea ce mi se pare dificil, dacă nu improbabil. Dar o să încercăm. Oricum, indiferent de natura ei, cunoaștem efectele prezenței acestei „broaște" în grădină. În primul rînd, transmiterea culorii roșii. Apoi, o sensibilizare neobișnuită a materiei organice. Palma Ioanei a devenit atît de sensibilă încît vede. Dar plantele roșii ? Ce însușiri noi li s-au comunicat ? Iată ceea ce va trebui să stabilim în primul rînd.

Il urmăream în vreme ce vorbea și admiram echilibrul natural dintre înfățișarea obișnuită a omului și banala claritate a gîndurilor sale. Profesorul era mărunt, slab și chel. Numai sprîncenele lui puteau atrage atenția, dar nu cred că valoarea cuiva se măsoară după cantitatea de materie piloasă care-i străjuiește privirile. Neînsemnatul profesor nu avea nimic din caracterul impozant al unui om de știință, așa cum mi-l închipuiam, și am regretat că cei de la București trimiseseră la Solzosu doar un cercetător de mîna a treia. În seara aceea m-am arătat destul de sceptic după ascultarea bilanțului pe care-l întocmise și i-am replicat că tot atîta ar fi putut spune și Ioana. A rîs neașteptat de vesel, declarîndu-mi că, de cum îmi văzuse fetița, nu se îndoise de inteligența ei. N-am gustat aprecierea implicită la adresa inteligenței mele, așa că ne-am despărțit cu destulă răceală.

A doua zi, în vreme ce o echipă de săpători răscolea grădina încercînd să dea de urma rămășițelor broaștei roșii, profesorul a stat din nou de vorbă cu Ioana.

— Ce mai face păpădia noastră ? au fost primele lui cuvinte, şi, mărturisesc, m-a mişcat faptul că i se adresa astfel fetiţei.

Dar mi-a fost dat să-mi amintesc îndată cu neplăcere de felul cum îmi apreciase cu o seară înainte însuşirile intelectuale.

— E tristă, i-a răspuns Ioana, fără să se înşele asupra cuvintelor, aşa cum mă înşelasem, şi îndreptîndu-şi privirile către floarea din pahar.

Oricît de ciudat ar părea, Cornea se referise într-adevăr la păpădie. Abia acum îmi dădeam seama că nu uitase visul pe care i-l povestisem, deoarece mă rugase să nu omit nimic ce putea fi pus în legătură cu fenomenele la care asistasem. „Ce dumnezeu — mi-am spus —, doar nu crede într-adevăr... ?"

— De unde ştii ? a întrebat şi, spre marea mea mirare, Ioana a şoptit :

— Mi-a spus azi-noapte...

— Asta-i altceva, s-a învoit Cornea. Într-un basm care-mi plăcea tare mult, floarea se dădea de trei ori peste cap şi se făcea om...

— Adevărat, a spus Ioana. Dar ea nu s-a dat peste cap. A venit pe întuneric.

— Vrei să spui, în timp ce dormeai ? A intrat în visul tău ?

— Nu, a spus Ioana. Nu dormeam. Stăteam aşa, în pat, dar nu dormeam.

— E greu să-ţi aminteşti cînd dormi şi cînd nu, a rostit sentenţios Cornea, clătinîndu-şi chelia.

— Da, dar eu ştiu. Numai cînd nu dorm văd podul de foc.

Am tresărit, încercînd să mă conving că nu auzisem bine. Auzisem perfect. Calmă şi gravă, aşa cum o cunoşteam, Ioana îmi dovedea că nu visasem. Mă deşteptasem fără să-mi dau seama şi, la hotarul dintre conştiinţă şi somn, luasem drept vis ceea ce se petrecea sub nasul meu. Totul era şi mai neliniştitor decît socoteam...

— Poate că podul ăsta creşte de la palma ta la floare şi cînd dormi...

Ioana a tăcut o clipă, cîntărind în minte greutatea argumentului. Apoi a rostit liniştită :

— Poate, dar atunci nu-l văd.

— Ai dreptate, a rîs Cornea. Ești o fetiță deșteaptă și-mi place să stau de vorbă cu tine. Așadar, nu dormeai... A venit pe întuneric.

— Nu, n-am zis bine, s-a încurcat Ioana. N-a venit chiar ea. A venit lumina, a făcut podul și atunci... eu...

— Înțeleg, a ajutat-o Cornea. Cînd se face podul, începi s-o auzi. Altfel n-o auzi de loc?

— Nu. Dar știi... glasul Ioanei a coborît pînă într-atît încît abia i-am mai prins vorbele: Eu aud cu palma...

Îl privea cu teamă, așteptîndu-se să nu fie crezută. Nici eu n-aș fi crezut-o, mărturisesc. El însă i-a apucat mîna dreaptă, i-a întors palma în sus și a zis firesc, fără umbră de ironie:

— Bineînțeles.

După care a scos din buzunar o lupă și, aplecîndu-se, a prins să examineze palma roșie, ca mînjită cu vopsea.

— Un lucru nu pricep, a mai adăugat, urmîndu-și cercetarea. Cum vorbește păpădia? Așa cum vorbim noi doi, folosind cuvinte?

Fețișoara Ioanei a vădit efortul pe care mintea ei îl făcea, străduindu-se să găsească răspunsul potrivit.

— Eu... nu, nu cred... Nu sînt cuvinte. Deodată, fără să vreau, știu. S-a oprit o clipă și a făcut ochii mari: Se poate? a întrebat cu teamă, mirată parcă și ea de ceea ce descoperise.

— Se poate, a liniștit-o Cornea. Așa mi-am și închipuit... Dar ce ți-a mai spus?

— Că vrea să fim prietene. M-a rugat să n-o părăsesc, să n-o las să moară...

— O punem noi în pămînt și-o îngrijim cum trebuie. A mai spus și altceva?

— Nu, a răspuns Ioana. Atît. I-e tare frică...

— Dar tu, tu nu-i vorbești de loc?

— Îi spun că n-o s-o părăsesc, c-o s-o iau acasă, la București...

Ochii lui Cornea luciră deodată sub periile aspre ale sprîncenelor. Mi s-a părut că sprîncenele i se zburlesc și se înfoaie ca doi pui de arici, încercînd să acopere, să ascundă strălucirea ochilor.

— Și te înțelege?... Îți răspunde?

— Sigur că da, a spus Ioana. Sîntem prietene.

Cornea a răsuflat o dată adînc și, pentru o clipă, a închis ochii. Nu m-am vîrît în discuția puerilă pe care o începuse cu Ioana, înțelegînd că voia să se împrietenească și să-i cîștige încrederea. Admițînd realitatea punții luminoase, dialogul dintre ea și floare nu era totuși cu putință și nu mă îndoiam că profesorul știa asta mai bine decît mine. Aflasem că are un băiat și-mi dădeam seama că se pricepe să maimuțărească gîndirea copiilor într-un fel care, e drept, m-a cam sîcîit întotdeauna. N-am intervenit, poate și pentru că n-am crezut nici o clipă că pune temei pe elucubrațiile unei fetițe de șase ani, deși mimase un interes nelalocul lui sau, mai bine zis, tocmai de aceea.

Între timp, săpătorii răscoleau grădina, ajutați chiar de către gazda noastră, care voia s-o vadă cît mai repede „curățată", o dată ce se hotărîse să nu se atingă de legumele „spurcate". Oamenii au muncit pînă spre seară, dar — ca și mine — n-au izbutit să găsească nici urmă de broască. Grădina, în schimb, părea devastată ca un cîmp de bătălie și Ioana privea cu strîngere de inimă florile roșii răsturnate de cazmale, rupte și strivite sub picioare. L-a ajutat, de aceea, cu dragă inimă pe Cornea, care aduna și sădea în ghivece cîte un exemplar din fiecare floare sau legumă. De bună-seamă, n-a uitat nici păpădia din pahar, pe care a mutat-o cu mîinile ei în cea mai frumoasă glastră.

Împreună cu profesorul, săpătorii au plecat în cele din urmă, și grădina s-a cufundat într-o tăcere pe care nici glasurile păsărilor n-o mai tulburau. Întunericul ascundea pămîntul răscolit, iar stelele scăpărau mari și multe, așa cum n-aveam prilejul să le vedem de la fereastra blocului în care locuiam la București. O dată cu strălucirea lor a crescut și văpaia roșie a nucului.

Închipuiți-vă pomul cu fructe de rubin din basmele copilăriei și veți înțelege simțămîntul cu care nu numai Ioana îl privea. Așezați la oarecare depărtare, ne lăsam furați de vraja pe care o răspîndea și tăceam amîndoi. Din nou m-a izbit faptul că nucul, transfigurat și părînd un somptuos personaj de feerie, nu-mi inspira nici neliniște și nici teamă. Aș fi rămas multă vreme cu ochii la

pîlpîirile lui, fără gînduri şi fără dorinţe, dacă cineva nu s-ar fi apropiat de noi, rupînd farmecul. L-am recunoscut cu neplăcere pe profesor, care venise cu un scaun şi se aşeza acum lîngă Ioana.

— Frumos, nu? am spus într-o doară, nevoind să îngădui tăcerii să-i arate că prezenţa lui ne stînjenea.

Dar Cornea nu părea dispus să-mi aprecieze politeţea. Din capul locului se aşezase lîngă Ioana, care stătea cuminte, cu mîinile pe genunchi. L-am văzut întinzînd braţul, apucîndu-i mîna dreaptă şi răsucind-o cu palma în sus. Aşa cum stătea, Ioana părea să ceară pomană. Parcă te ruga să-i pui un ban în palma desfăcută.

— Ioana, stai frumos, am protestat, dar Cornea şi-a lăsat mîna peste palma ei.

— Nu, lasă. Rămîi aşa!

Am fost gata să-i spun vreo două, pentru că era culmea să-nceapă să-mi dea lecţii în privinţa felului cum se cuvenea să mă port cu Ioana, dar cuvintele mi s-au oprit pe buze. De unde fructele micuţe ale nucului iradiau fiecare o lumină roşie egală, adunîndu-se în masa pîlpîitoare din faţa noastră, ca şi cum cineva ar fi deschis deodată nenumărate robinete invizibile, un fel de ţîşnituri luminoase crescură din nucile abia împlinite. Aş fi putut jura că sub ochii mei fusese răsucită cheia unor neobişnuite fîntîni arteziene, ale căror jeturi de apă prindeau să salte cu tot mai multă putere, sub strălucirea purpurie a reflectoarelor. Era un spectacol atît de neobişnuit, multiplicînd şi realizînd în mare ceea ce luasem drept o plăsmuire de vis în noaptea cînd din floarea păpădiei porniseră aceleaşi raze, încît am încremenit şi mi-am încleştat degetele pe lemnul scaunului. Întorcîndu-mi privirile către Ioana, am văzut, după cu mă aşteptam, că mărunte ţîşnituri roşii izvorau şi din palma ei. Dacă m-aş fi speriat, aş fi oprit imediat totul, dar feerica privelişte nu deştepta în mine, din nou, decît o mirare neîncrezătoare, o exaltare ciudată şi amarul sentiment al izolării, al excluderii de la inintelegibila legătură dintre Ioana şi straniile fenomene luminoase.

Colosala arteziană purpurie şi-a înălţat spre cer coloana în care desluşeam firicelele strălucitoare pornite din bulbul fiecărei nuci, a tremurat o clipă într-o su-

premă încordare, apoi, descriind brusc o curbă, și-a prăbușit șuvoiul scăpărător în palma Ioanei. Am scos un strigăt, temîndu-mă că masa incandescentă o va strivi, dar fata mea a primit torentul de raze fără o tresărire și, la paradoxala lumină de cuptor rece, ca a unui indescriptibil amurg, i-am văzut fața pe care un zîmbet extatic încremenise. Nările-i fremătau și printre buzele întredeschise răsuflarea i se precipita în ceea ce mi s-a părut a fi un straniu gîfîit calm.

— Îți vorbește ? a șoptit Cornea.

Am înțeles prea tîrziu că premeditase „întîlnirea". Ioana a tăcut o clipă, apoi a prins a rosti repede, cu glasul întretăiat, de parcă s-ar fi grăbit să transmită mesajul, pe măsură ce-l recepționa :

— Durere..., oh, durere ! De ce ? Grădina... totul răvășit, ucis...

Nu-mi credeam urechilor, deși aveam confirmarea faptului că profesorul nu se jucase dimineața cu Ioana, încercînd să afle ce-i spusese păpădia. Încă nu puteam crede, nu voiam să cred, dar șuvoiul razelor roșii era prin el însuși un spectacol greu de crezut și-mi dădeam seama că-l admiteam numai pentru că țîșnea acolo, sub ochii mei. Dacă mi s-ar fi povestit ceea ce vedeam, dacă altcineva ar fi văzut nucul prefăcut într-o extraordinară arteziană luminoasă, cu siguranță că nu i-aș fi dat crezare.

— Ce s-a întîmplat ? întreba acum Cornea. Ce era broasca roșie ?

Înmărmurit, priveam ploaia de foc. Ioana se zbuciuma pe scaun și cuvintele i se îngrămădeau chinuit pe buze.

— E greu, nu pot... nu înțeleg... Nu știu să spun...

— Spune cum înțelegi, a îndemnat-o Cornea cu o nefirească răbdare.

— Totul e una... iarba, piatra și omul... La ei nu sînt oameni. Sînt copaci, copaci mari, mari... cu frunze roșii... cu gînduri în fructe, pentru că sînt roșii, fructele verzi n-au gînduri, numai fructele roșii.

— Unde, la ei ?

— Departe, departe... unde copacii sînt roșii. De mult voiau să vină, dar nu se mișcă, nu merg. Stau și se gîn-

desc. Multe, multe gînduri... Și acum a venit broasca și noi am stricat totul și... oh, cîtă durere !

— Cum a venit ?

— Nu știu, e greu... Un băț de foc roșu. Nimic nu-l oprește... Au murit pentru el copacii, mulți, mulți... ca să-i dea puterea lor. Au zis că mor, dar să ajungă la noi. Și noi am stricat totul...

— Dar broasca ? Ce era broasca ?

— Nu era broască, era bățul. Puterea bățului... Ei gîndesc, fructele roșii gîndesc... Pe pămînt bățul s-a strîns, s-a ghemuit. Toată puterea copacilor era acolo, ca un pumn roșu. Un pumn de gînduri. Ca să-i ajute și pe copacii verzi să gîndească, să-i facă și pe ei roșii...

— Dar de ce ? De ce l-au trimis ?

— Ca să știe. Și să știm și noi... Copacii roșii gîndesc. Să gîndim împreună...

— N-a fost zadarnic ! Spune-i așa, n-a fost zadarnic. O să cercetăm frunzele și fructele roșii. O să aflăm. Știm și noi că totul e una și o să ajungem să înroșim frunzele de pe Pămînt, dacă trebuie... Pe el o să-l ocrotim. Să nu se teamă !

— Cercetați, aflați ! El are să moară la iarnă. Frunzele și nucile au să-i cadă și la anul va avea din nou frunze verzi și nuci proaste, verzi. Puterea se duce, se schimbă... La noi nu-i ca la ei...

— Spune-i așa..., a început din nou Cornea, dar Ioana s-a ghemuit pe scaun și a șoptit istovită :

— Nu mai pot...

Cu un gest reflex și-a răsucit palma, lipind-o de genunchi, și am avut impresia că închide o carte. Arteziana luminoasă s-a retras brusc. Coloana scăpărînd purpuriu a mai tremurat o vreme pe cer, descrescînd într-un tremur dureros, apoi nucile au rămas învăluite în aura lor rubinie.

Cornea și cu mine ne-am răsucit în același timp către Ioana.

— Te-am obosit prea tare ? a întrebat, în vreme ce o luam în brațe.

— Mi-e somn, a șoptit Ioana, lăsîndu-și capul pe umărul meu.

Cred că adormise înainte de o vîrî în pat.

— Nu trebuie s-o obosim peste măsură, mi-a spus mai apoi Cornea, de parcă eu aş fi obosit-o. Are mănuşi?

— Ce să aibă?

L-am privit cam cu îndoială, dar tot ce se întîmpla era atît de neobişnuit încît nu ştiu de ce m-am mai mirat. De altfel, m-am auzit răspunzîndu-i aşa cum li se răspunde nebunilor, pe un ton blajin:

— E vara. Ce să facă vara cu mănuşi?

— Adevărat, a încuviinţat. Atunci înveleşte-i mîna dreaptă cu un fular, cu o cîrpă, cu orice... Înţelegi, trebuie să se odihnească. Să se refacă.

De astă dată l-am înţeles.

— Crezi că şi prin somn păpădia...?

— Nu ştiu. Poate chiar nucul, pe fereastră... Şi acum Ioana trebuie să doarmă.

M-am întors în odaia în care păpădia strălucea, dar amintindu-mi că razele străbăteau materia organică am învelit mîna Ioanei cu foiţa de staniol a unui pachet de ciocolată, legînd-o pe deasupra cu o sfoară. Afară, în tindă, Cornea încă nu plecase.

— Ce spui de toate astea? m-a întrebat, deşi înţelegeam că simte nevoia să vorbească mai mult, pentru a pune rînduială în propriile lui gînduri. De altfel, nici n-a aşteptat să-i răspund şi a şi început: Copaci care gîndesc! O lume a copacilor care gîndesc... De ce nu? Plantele noastre conţin adevăraţi semiconductori infinitezimali, transformînd lumina în energie electrică direct întrebuinţată de celulele vegetale pentru producerea proteinelor necesare dezvoltării lor. Copacii cu frunze roşii sînt mai evoluaţi. Au în structura lor laboratoare perfecţionate, de tipul laboratoarelor din celulele umane. Ştii că influxul nervos superior nu se datorează decît energiei provocate de schimbul ionilor de potasiu şi sodiu, prin membrana neuronilor? E clar că, în condiţii speciale, printre celulele copacilor gînditori s-au dezvoltat şi celule nervoase. Poate de alt tip decît cele din substanţa sistemului nostru neurovegetativ, dar celule alcătuind un sistem în stare să capteze informaţii venite din mediul exterior, pe care le transmite unui centru, putînd elabora, pe baza lor, hotărîri. Ai observat că numai florile şi fructele iradiază lumina purpurie?...

Poate că nucul a devenit o făptură pluricefală, sau o colonie de indivizi. Or fi existînd în lumea copacilor gînditori anotimpuri? E cu putință ca viața conștientă să se dezvolte din primăvară pînă în toamnă, pentru a se stinge iarna? Ar însemna să excludem păstrarea amintirilor... De ce? Copacul rămîne. Trunchiul și rădăcinile, în care se întipăresc cunoștințele perfecționate din generație în generație, constituie depozitarele memoriei colective. Și, dacă există, nu știm cît durează acolo un anotimp... Admițînd că nucul nostru e pluricefal, închipuie-ți cît de complexe sînt procesele lui de gîndire, raportate la cele ce se desfășoară în creierul nostru. Dacă e o colonie de indivizi, ce orînduire superioară a trebuit să dezvolte! Ai să-mi spui că nu se poate mișca?... Dar cu energia pe care știe s-o concentreze pentru a o proiecta în afară e în stare să realizeze minuni! Ai uitat că pădurile gînditoare au izbutit s-o trimită pe Pămînt, de vreme ce nu vei contesta că „bățul roșu" e un flux colosal de energie... Și încă de natură să-și transmită, prin iradiere, însușirile... Ce prostie, săparea grădinii! Dar cum era să bănuim? Energia scursă în pămînt a trecut în plante, s-a transformat, s-a degradat, s-a irosit... Te gîndești la plantele sădite în ghivece? Fleacuri! Cît crezi că le poate ajunge energia? Nu, dragul meu, am făcut o gugumănie cît noi de mare... Și nu putem comunica decît cu ajutorul Ioanei. Obligați s-o cruțăm... Efectele radiațiilor sînt necunoscute... În ce lună ne aflăm?

S-a oprit brusc din vorbă și m-a privit încruntat.

— Eu... păi, în iulie, am îngăimat.

— Doar două luni! Ce să faci mai întîi? a strigat deznădăjduit și, dînd din mîini, a pornit în goană, fără măcar să-și mai ia rămas bun.

Am încercat să-mi adun gîndurile, dar abia plecase și m-am pomenit cu un reporter, atunci sosit pentru a lua legătura cu profesorul. I se spusese că-l poate găsi pe Cornea la mine. I-am explicat că tocmai plecase și m-am mirat că nu se întîlniseră, dar n-aș pomeni toate astea dacă n-aș fi aflat din cele cîteva cuvinte schimbate cu reporterul că omulețul pe care-l socoteam neînsemnat era o autoritate în biologie, autorul a nenumărate lucrări

fundamentale şi membru al nu ştiu cîtor academii din străinătate.

Rămas singur, am întîrziat în tindă, privind fără să vreau către pomul cu nuci de rubin. Eram zguduit de revelaţia lumii necunoscute, care îşi trimisese solul pe bătrînul nostru Pămînt, şi-mi dădeam seama cu îngrijorare că, dacă nu bănuisem măcar posibilitatea unei atît de fantastice explicaţii a fenomenelor la care asistasem, acum, dimpotrivă, nimic nu mi se mai părea cu neputinţă. Dacă mi s-ar fi spus că pădurile începuseră să se urnească, părăsind Carpaţii, aş fi crezut. Trecusem de limita cotidianului şi acolo, pe imensul teritoriu al neprevăzutului, riscam să devin victima tuturor aparenţelor. Nimic nu mai era sigur, deşi Cornea nu părea buimăcit de faptul în sine, ci de greşeala pe care o făcuse poruncind săparea grădinii şi la consecinţele căreia, nu ştiu de ce, mă asocia, ca şi cum s-ar fi consultat cu mine în prealabil. Uluitoarea descoperire a unei flore gînditoare îl aflase înarmat cu explicaţii şi ipoteze, în vreme ce eu parcă simţeam pămîntul fugindu-mi de sub picioare.

O altă lume, de pe o altă planetă, ne întinsese mîna şi noi nu ne pricepusem să-i venim în întîmpinare, nimicisem poate unicul prilej de a afla cîte ceva despre universul de gînduri al copacilor cu frunze roşii. Gîndurile copacilor... Spuneam „gîndurile copacilor" şi mi se părea firesc. Pe ce lume mă aflam ? Şi dacă experienţa izbutea ? Dacă pădurile noastre ar fi început să gîndească ? Dacă am fi descoperit în fructele lor sediul unor gînduri înrudite cu ale noastre, în stare să ne înţeleagă gîndurile, să ne ajute la pătrunderea unor taine încă nebănuite ? Noi tăiam pădurile şi le foloseam lemnul. Ca statistician, cunoşteam însemnătatea industriei forestiere în ansamblul economiei noastre. În noile condiţii am mai fi putut exploata pădurile ? Nu doar pentru că pădurile s-ar fi opus, dar pentru că n-am mai fi putut vedea în ele o sursă de materie primă, ci nişte... Nu găseam alt cuvînt decît semeni, nişte semeni ! Prietenii noştri copacii... Era poate mai bine că totul se petrecuse aşa. Mă înspăimîntau concluziile la care aş fi ajuns urmărindu-mi firul

gîndurilor pînă la capăt, aşa că am preferat să le abat către un alt subiect, din păcate tot îngrijorător, Ioana.

„Efectele radiaţiilor sînt necunoscute" — spusese Cornea, iar cuvintele lui îmi stăruiau ameninţător în minte. Era curios că instinctul părintesc nu mă alarmase nici o clipă înainte de a-l auzi rostind constatarea care mă tulbura acum. Inefabila punte de raze nu deşteptase în mine noţiunea primejdiei, aşa cum nu mi-o sugerase nici arteziana strălucitoare a nucului, şi am avut nevoie de cuvintele lui pentru a vedea cu alţi ochi palma micuţă însemnată de strania culoare roşie, care-i îngăduia Ioanei să se înţeleagă cu plantele şi să zărească prin obiecte. Părea o însuşire inofensivă, în nici un caz vătămătoare. Părea... Dar cine ştia ceva şi cum puteam bănui efectele în timp ale neobişnuitei pigmentări, cine m-ar fi putut asigura că nu urmau s-o însoţească fenomene secundare şi toxice ?... Cît despre fluxul de energie luminoasă, pe care palma Ioanei îl captase, se găsea oare cineva în stare să afirme dacă era sau nu nociv ? Pînă şi Cornea se arăta prudent. Aveam dreptul să expun viaţa Ioanei pentru vaga speranţă că biologii vor afla prin intermediul unei fetiţe de şase ani unele date referitoare la organizarea materiei vii pe o depărtată şi necunoscută planetă ? Exemplul omului de ştiinţă sacrificîndu-se în cunoştinţă de cauză pentru descoperirea unei taine a naturii nu putea fi invocat în cazul unui copil incapabil să înţeleagă măcar însemnătatea experienţei la care era supus. Cu cît mă gîndeam mai mult, cu atît realitatea primejdiilor care-mi pîndeau fetiţa îmi apărea mai înspăimîntătoare şi începea să mă neliniştească tocmai inconştienţa de care dădusem dovadă, neintervenind la timp pentru a curma evoluţia ciudatelor fenomene la care asistasem.

Am dormit puţin în noaptea aceea şi i-am comunicat a doua zi lui Cornea că mă opuneam hotărît continuării experienţelor prin intermediul Ioanei. Spre mirarea mea, n-a protestat, dimpotrivă, mi-a spus că ceruse o expertiză medicală şi aştepta sosirea unor profesori din Bucureşti şi Cluj. Nici el nu voia să continue „convorbirile" cu nucul roşu decît dacă medicii considerau că razele lui n-ar avea o influenţă negativă asupra organismului

fraged al Ioanei. Îmblînzit, l-am privit cu alți ochi și mi-am dat seama că e tulburat.

A desfășurat o muncă neobosită în zilele următoare, cînd puținele case din Solzosu s-au transformat în adevărate laboratoare. Echipe de specialiști soseau într-una cu tot felul de aparate, cărora le dădeau să analizeze probe de pămînt, de frunze și flori roșii. Din păcate, în ciuda grijii deosebite cu care erau înconjurate, plantele din ghivece se uscară pe rînd, inclusiv păpădia Ioanei. Singur nucul își înălța falnic coroana roșie, iar contoare speciale măsurau intensitatea radiațiilor emise de nucile lui, strălucitoare ca niște becuri, indicînd în noapte locul cătunului devenit celebru, deși nu se afla încă însemnat pe nici o hartă.

Într-o după-amiază sosiră și medicii așteptați, care o consultară pe Ioana, supunînd-o la fel de fel de probe și făcîndu-i toate analizele cu putință. Pe lîngă o ușoară creștere a globulelor roșii, nimic nu le atrase atenția, în afara elementelor fotosensibile pe care i le descoperiră în palmă, receptoare de culoare caracteristice doar ochiului omenesc. Dar cum asemenea receptoare sensibile fuseseră descoperite, pare-se, și pe pielea degetelor unor oameni care nu se aflaseră în contact cu nici o „broască roșie", medicii se întrebară dacă Ioana nu le poseda încă dinainte, fără să-și fi dat seama. Evident, rămînea de rezolvat problema pigmentării roșii a palmei, dar concluzia tuturor a fost că pigmentarea și prezența elementelor fotosensibile constituiau fenomene independente. În schimb, într-un fel pe care nu l-au putut lămuri, pigmentarea trebuia eventual pusă în legătură cu faptul că Ioana recepționa razele roșii, fiind în stare să le descifreze intențiile, să le „înțeleagă" mesajul. În sfîrșit, medicii considerară că încă o „convorbire" cu nucul părea inofensivă, dar se opuseră categoric la prelungirea experiențelor.

Această ultimă intrare în contact cu șuvoiul luminos emanat de nucile roșii a avut loc tot într-o seară, în prezența unor specialiști din diferite domenii ale științei. Cred că numai cu prilejul unor congrese pot fi întîlniți la un loc atîția savanți, ce-i vorbeau plini de respect profesorului Cornea, pe care, vădit, îl subestimasem. Pe

lîngă aparatura științifică instalată de jur împrejurul trunchiului, camerele de luat vederi ale operatorilor cinematografici răsăreau ici și colo, neobișnuita „întîlnire" urmînd să fie înregistrată pe peliculă. Cum am descris mai înainte felul în care a decurs cea dintîi „convorbire" a Ioanei cu nucul roșu, mă voi mărgini de astă dată numai la comunicarea noilor informații pe care, datorită ei, întreaga omenire le-a căpătat.

Toți cei de față au asistat la splendidul spectacol al arteziene luminoase, ridicîndu-se din nucile purpurii pentru a se prăbuși în mica și fragila palmă a Ioanei. Contactul s-a stabilit de îndată. Profesorul Cornea a atribuit mai tîrziu amploarea noilor informații recoltate faptului că fructele nucului crescuseră de la precedenta experiență, proces pe care l-a asimilat cu dezvoltarea creierului unei viețăți terestre. Cu alte cuvinte, nucul se maturizase, știa mai multe și putea, evident, transmite cunoștințe mai interesante. Din păcate, orizontul Ioanei rămînea limitat de neputința înțelegerii unor noțiuni depășind stadiul copilăriei, ceea ce a făcut ca o însemnată parte a datelor ce i-au fost comunicate să se irosească, în vreme ce altele au fost fără doar și poate deformate, fie de către defectuoasa ei recepție, fie de către interpretările ulterioare, tinzînd să suplinească lipsa de precizie a unor termeni pe care-i folosise.

Cea dintîi surpriză a constat în faptul că lumea copacilor gînditori părea să fie localizată pe o așa-numită planetă a doua a unui alt soare. La cererea profesorului, Ioana a repetat de mai multe ori cuvintele „alt soare" precizînd într-un rînd chiar că era vorba de un soare albastru. Nici un fel de presupuneri n-au izbutit să localizeze în Galaxie acest soare albastru și, cu atît mai puțin, misterioasa lui planetă a doua. Ioana a pomenit doar de căldura excesivă din patria copacilor gînditori, ca și de furtunile năprasnice pe care aceștia s-au obișnuit să le înfrunte.

Planeta nu pare să cunoască decît formele vieții vegetale. Plantele gînditoare s-au dezvoltat printr-o lungă evoluție asemănătoare celei a faunei terestre, cu ai cărei reprezentanți superiori pot fi comparate. Cuvintele puține și nu îndeajuns de clare ale Ioanei au fost

totuşi destul de sugestive pentru a ne îngădui reprezentarea luptelor înverşunate purtate de copacii gînditori împotriva lianelor devoratoare, ierbivore evocînd ferocitatea fiarelor de pe Pămînt, împotriva infinităţii paraziţilor vegetali declanşînd molime ucigătoare printre triburile pădurilor primitive, împotriva obsesivei primejdii a trăsnetelor nimicind într-o clipită munca răbdătoare a generaţiilor. Inimaginabile aşezări vegetale s-au perindat pe faţa planetei, complicate înjghebări „sociale" s-au înfiripat, perfecţionîndu-se cu preţul unor lupte pe care doar prin analogii cu totul aproximativ le putem presupune. Şi la baza tuturor cuceririlor uimitoarei flore a stat munca.

Munca plantelor... Bizară împerechere de termeni, cuprinzînd totuşi explicaţia surprinzătoarei dezvoltări a vieţii vegetale din lumea necunoscută. Ca şi oamenii Pămîntului, copacii celei de-a doua planete a soarelui albastru s-au ridicat pe treapta conştiinţei datorită muncii. Fireşte, ne vine greu să credem, pentru că antropomorfismul nostru inveterat consideră existenţa mîinii indispensabilă în procesul muncii. Dar plantele raţionale au înlocuit mîna omenească prin fluxul de energie pe care sînt în stare să-l dirijeze către exterior, aşa cum bine prevăzuse Cornea; mai mult, fluxul acesta a devenit mînă, unealtă şi armă. Cine oare i-ar putea certifica omului că nu va izbuti şi el cîndva să utilizeze biocurenţii, pe care abia începe a-i studia? Şi nu datorită lor vor fi în sfîrşit elucidate enigmele telepatiei şi ale teletransportului?

În orice caz, în măsura în care am putut înţelege spusele Ioanei, acesta pare drumul pe care civilizaţia vegetală s-a angajat. Produsele ei ne rămîn deocamdată inaccesibile, ininteligibile chiar, deşi Ioana s-a străduit să ne sugereze realitatea unei somptuoase aparaturi impalpabile, a unor aeriene şi complicate construcţii. O delicată împletitură de raze pare să apere flora roşie de primejdiile fulgerelor, a căror energie captată şi raţional utilizată dă naştere unor structuri pe care nu ni le putem închipui şi al căror rost, cu atît mai mult, e indiscernabil.

Referirile incerte la o sămînţă primordială venerată cîndva în luminişuri de raze indică probabil, în trecutul unor popoare vegetale, existenţa miturilor, a unei religii, poate. Dacă aceste presupuneri vor fi vreodată confirmate, miturile planetei soarelui albastru se vor dovedi fără îndoială de o factură cu totul neobişnuită. Căci o întrebare legitimă pe care toţi oamenii de ştiinţă şi-au pus-o se referă la cunoaşterea sau necunoaşterea realităţii sentimentelor de către flora gînditoare. Fireşte, e greu de răspuns, dar cum nimic nu ne îndreptăţeşte să presupunem că şi copacii gînditori pot iubi sau urî, pare temerar să se vorbească despre o artă a acestei stranii civilizaţii. Profesorul Cornea înclină să afirme că plantele roşii găsesc în abstractele jocuri ale raţiunii satisfacţia pe care ne-o oferă literatura, pictura sau muzica. Dacă recepţionează frumosul, atunci înţeleg prin frumuseţe echilibrul geometric, poate jocul colorat al unor suprafeţe şi linii. Ce înţeles ar avea pentru noi în asemenea condiţii unul dintre miturile lor, iată ceea ce nici un pămîntean nu poate imagina, după cum nimeni printre locuitorii Pămîntului n-ar putea formula unul dintre idealurile inimaginabile înflorite în sînul colectivităţilor vegetale de pe astrul pe care nu-l putem deocamdată nici localiza în comuna noastră patrie galactică.

A trecut un an, şi aşa cum el însuşi prevăzuse, nucul de la Solzosu nu se mai deosebeşte de ceilalţi nuci din cătun. Iarna i-a văzut căzînd frunzele roşii, după ce profesorul Cornea a cules una cîte una nucile, a căror coajă părea strunjită într-un ciudat lemn exotic. Cercetătorii îşi pun unele speranţe în pomii ce vor creşte din nucile purpurii. Pînă atunci, sub frunzişul verde al nucului, pomenit azi în toate tratatele de biologie, copiii se vor juca veseli încă multă vreme.

Şi culoarea roşie din palma Ioanei a pălit. Nu ştiu dacă fata mea ar mai înţelege acum mesajele florei stranii despre care vorbeşte uneori cu o melancolică duioşie, dar e sigur că vede mai puţin bine cu palma. Medicii îşi menţin părerea cu privire la preexistenţa elementelor fotosensibile faţă de momentul contactului cu faimoasa „broască roşie", fără a mai exclude posibili-

tatea stimulării lor de către iradiaţiile planetei soarelui albastru.

După unele laconice informaţii de presă, Cornea ar fi descoperit în cele din urmă nişte enigmatice particule necunoscute în ţesătura plantelor pe care le-a analizat. Ele ar fi mai dezvoltate în fructe şi închircite în seminţe. Aşa cum se spune în asemenea cazuri, „cercetările continuă".

In ce mă priveşte, constat că mă uit mai des la cer, căutînd să descifrez în lucirea depărtată a stelelor un mesaj inteligibil. Poate că nu-i ocupaţia cea mai firească pentru un statistician, dar într-o seară m-am surprins şoptind ca un adolescent :

A fost odată ca-n poveşti,
A fost ca niciodată...

Iar pe dinaintea ochilor mi s-au perindat păduri, nesfîrşite păduri roşii, peste care arcadele unor imense arteziene scăpărătoare străpungeau nori incendiaţi şi zdrenţuiţi, ca uriaşele flamuri ale unei incomensurabile bătălii cosmice...

Scriitorii despre munca lor

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice“ se va îmbogăţi poate chiar în cursul anului 1964 cu una dintre marile şi impresionantele probleme, care a frămîntat omenirea, mai ales în ultimele generaţii — dacă a existat sau nu continentul enigmatic Atlantida.

Redacţia noastră adresîndu-se lui EUSEBIU CAMILAR, scriitor de frunte şi membru corespondent al Academiei, şi punîndu-i cîteva întrebări în legătură cu scrierea unei astfel de cărţi, domnia sa ne-a răspuns printre altele :

Atlantida e una dintre temele care m-au pasionat încă din adolescenţă. De mult timp mă pregătesc pentru scrierea unei lungi povestiri sau a unui mic roman, în care promit cititorilor că le voi înfăţişa rodul strădaniilor mele, în legătură cu existenţa acestei lumi fabuloase, de mult dispărute. Mare parte din povestirea Atlantidei o şi am scrisă.

În continuare, la rugămintea noastră de a ne spune în ce măsură această lucrare va fi de fantezie sau de documentare, Eusebiu Camilar ne-a răspuns :

Oricît de „fantastică“ va fi lucrarea mea, ţin să precizez că la baza ei stă o vastă şi amplă documentare în ce priveşte existenţa Atlantidei. Pretind că sînt la curent aproape cu tot ce s-a scris în legătură cu acest continent, începînd cu romanul lui Pierre Benoit şi pînă departe înapoi în timp, la Platon şi Herodot. Nu mi-s străine nici hărţile lui Piri Reis, nici ultimele documente ale savanţilor din lumea întreagă.

În ceea ce priveşte „fantasticul“, cred că i se dă un înţeles greşit — fantastic absolut neexistînd, „fanteziile“ noastre nefiind decît reliefuri ale realităţii. Fantasticul mistic se înglobează în lumea necunoaşterii, a ignoranţei. Atribuim virtuţi nemeritate sau exagerate sau minime tuturor fenomenelor care încă nu au ajuns la lumina cunoaşterii. Nu-mi pot permite să confund fantasticul cu aberaţiile şi cu rezultatele boalelor mintale. Fantasticul, aşa cum l-au înţeles un Jules Verne, un H. G. Wells sau chiar un Edgar Allan Poe, se încadrează

de cele mai multe ori în mod strălucit în cel mai creator realism, pentru că acest fantastic înaripează imaginațiile, stîrnește dorul de necunoscut, într-un cuvînt ajută la ridicarea ființei umane.

Inaugurarea cenaclului de literatură științifico-fantastică

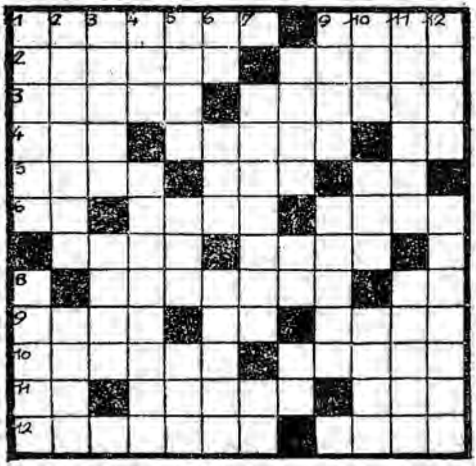
Vineri 13 martie a.c. a avut loc prima şedinţă a cenaclului de literatură ştiinţifico-fantastică. Cu acest prilej, după cuvîntul de deschidere rostit de tovarăşul Ion Hobana, membru în Biroul secţiei de literatură pentru copii şi tineret a Uniunii scriitorilor, a fost prezentat un film de anticipaţie realizat de o echipă de cineaşti americani.

Au urmat discuţii însufleţite, la care au participat tovarăşii Mihu Dragomir, Romulus Vulpescu, Vladimir Colin, Adrian Rogoz, Viorica Huber, I. M. Ştefan, Ion Mînzatu, Nina Stănculescu, D. Moroianu.

În continuare, tovarăşul D. Todericiu a prezentat o comunicare însoţită de proiecţii în legătură cu descoperirea unui manuscris din secolul al XVI-lea în care se vorbeşte despre rachete şi despre eventuala lor folosire ca mijloc de zbor.

Povestirile Colecției peste hotare

La Moscova, în Editura „Molodaia Gvardia", a apărut o culegere de povestiri premiate la concursul pentru cele mai bune lucrări de anticipaţie, din şapte ţări socialiste. Printre povestirile publicate se numără şi *„Cea mai bună dintre lumi"* de ION HOBANA şi *„Lumina vie"* de RADU NOR. De altfel, titlul povestirii lui Ion Hobana a fost ales ca titlu al volumului.

Prin Ecuador

ORIZONTAL : 1) Granița de vest a Ecuadorului — ...Animal specific acestei țări. 2) Cel mai mare fluviu din lume spre afluenții căruia se formează principala cîmpie a Ecuadorului — Unul dintre principalele articole de export ale Ecuadorului. 3) Cadru scenic — Fruct exportat de Ecuador. 4) Strigăt de entuziasm — Regiune în Ecuador (2 cuvinte) — Bidiviu. 5) Los..., altă regiune a Ecuadorului — Rîu în Franța — Olga Barbu. 6) Pană de despicat — Produs animal cu pondere mare în exportul Ecuadorului — Scrisoare (fig.). 7) Riu, afluent al Adourului — Albia unei ape. 8) Din neamul incașilor (fem.). — Pene ! 9) A impresiona — Doctor (abr.) — Solid, stabil. 10) Urmașă sud-americană a vechilor spanioli — Capitala Republicii Ecuador. 11) Simbolul ruteniului — Cunoscut compozitor, autorul operetelor „Paganini“, „Eva“ etc. — Perdea ocazională peste bolta cerească. 12) Stat sud-american situat între Columbia, Peru și Oceanul Pacific. — În Ecuador, centavos.

VERTICAL : 1) Bogății naturale ale Ecuadorului, care acoperă peste 60 la sută din suprafața țării — Moneda națională a Ecuadorului. 2) Continentul descoperit de Columb — Harnic, vioi (reg.). 3) Alt produs alimentar, articol de export ecuadorian — Scoate în evidență muzicalitatea versurilor. 4) Prefix de egalitate — Limba oficială a Ecuadorului. 5) Localitate în Irlanda — Fluviu în India — Pisc în Alpii elvețieni. 6) Plantă textilă — Ciocîrlie (pop). — Unul dintre statele care alcătuiesc S.U.A. 7) Altă diviziune administrativă a Ecuadorului, care de altfel figurează și pe harta altor țări din America Latină (Columbia, Venezuela) — Măsură agrară. 8) Orizont — Diviziune de timp — Abreviație juridică latină (quod rectum). 9) Literat francez (1852—1904) — Sat în raionul Cîmpina. 10) Interjecție de aprobare — Dans

popular spaniol foarte răspîndit și în țările Americii Latine — Depozit de bogății subterane. 11) Bogată regiune a Ecuadorului — Șarpe neveninos din regiunile tropicale din America de Sud. 12) Lucrare agricolă — Păsări de pradă care trăiesc în munții Americii de Sud.

DIN BOGĂȚIILE ECUADORULUI (MONOVERBE)

(4-5) *(3-4)* *(3-5)*

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL 225

OPTICA : 1 — luneta ; laser ; 2 — umane ; optica ; 3 — metalic ; mari ; 4 — itu ; elabora ; 5 — roșu ; os ; nr ; 6 — apa ; cafe ; 7 — focare ; rf ; 8 — stîrpit ; rior ; 9 — oare ; savanta ; 10 — halo ; suc ; 11 — răzui ; oas ; nt ; 12 — elan ; oglinda.

100 000 000 DE SORI : La-s-e-r = Laser.

BIVERB OPTIC : În l-u-m-in-a = În lumină.

IZVOR DE LUMINĂ : S-o-are = Soare.

ÎNTÎMPLĂRI CU SAVANȚI

O ipoteză inutilă

La un bal dat la Tuilleries, Napoleon I a remarcat printre invitați pe savantul LAPLACE.

— Conte de Laplace, îi spuse împăratul, am răsfoit zilele trecute lucrarea dv. „Mecanica cerească". Dintre toate ipotezele dv. asupra universului lipsește ceva : ați uitat să-l numiți pe creatorul său.

Laplace se înclină și răspunse zîmbind :

— Sire, de această ipoteză n-am avut nevoie...

Ignoranță

Savantul ALBERT EINSTEIN a fost întrebat de către unul dintre admiratorii săi :

— Cum se nasc oare marile descoperiri care revoluționează știința ?

— Foarte simplu, răspunse Einstein. Toată lumea știe că este imposibil să explici cutare sau cutare fenomen. Ei bine, uneori se găsește cîte un ignorant care nu știe acest lucru...

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

CLUB cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

REZULTATE EXCEPȚIONALE

la spălat

cu

- **PERLAN ALB** PENTRU ȚESĂTURI DIN LÎNĂ, MĂTASE NATURALĂ ŞI FIBRE SINTETICE.
- **PERLAN ALBASTRU** PENTRU ȚESĂTURI DIN IN, BUMBAC ŞI CÎNEPĂ.

• MAI 1964

41 007